

Nevenka
Šarčević

Perčinlićeva izložba i pronicanje u strukturu pojavnoga

Ljubomir Perčinlić, Polja

Galerija Libar, Zagreb

23. studenoga – 7. prosinca 2017.

AUTOR IZLOŽBE: Goran Margeta

AUTOR TEKSTA U KATALOGU: Ješa Denegri

U Galeriji Libar, krajem studenoga 2017. godine, otvorena je izložba Polja zeničkoga akademskog slikara Ljubomira Perčinlića. Autor koncepta i postava izložbe voditelj je Galerije Libar, povjesničar Goran Margeta. On je izložio

osamnaest Perčinlićevih djela iz različitih faza stvaranja, odnosno slike i nekoliko skulptura u lijevanom željezu iz 1986. godine. Izložbu je likovni kritičar Jerko (Ješa) Denegri popratio jezgrovitim tekstom u katalogu. Iako manjeg obima, izložba je

bila retrospektivnog karaktera jer su predstavljene Perčinlićeve slike od studentskih dana 1962. godine pa sve do umjetnikove smrti 1998. godine. Na tim se djelima mogao pratiti kontinuitet te dobiti uvid u način njegova razvijanja i stvaranja, ali i rano dostignutu zrelost. Bilo je predstavljeno i nekoliko skulptura koje je Perčinlić izrađivao u zeničkoj željezari, a autor je i javne skulpture *Veliki izdanak* (1988.) u Zenici, također izvedene u željezu.

Ljubomir Perčinlić studirao je slikarstvo u Beogradu, u klasi slikara Nedjeljka Gvozdrenovića čije su značajke slikarstva, kako se navodi u monografiji autora Marijana Susovskog, "geometriziranog intimizma", odnosno "figurativnog geometrizma" itekako utjecale na njegovo umjetničko formiranje i stvaranje u vrijeme kada je likovnom scenom u Beogradu

"dominirao intimizam i poetski realizam, magično, oniričko i fantastično slikarstvo i drugi pravci koji su većinom bili pod utjecajem Pariza gdje su se beogradski umjetnici i školovali". Perčinlić je anticipirao u svojim djelima interes za slikarstvo intimno-meditativnog karaktera. Teme i motivi koje slika, kao i linije i boje, ne sadrže dramatiku, već je njegova intencija likovno se izražavajući proniknuti u strukturu pojavnoga, dakle slike, uključujući njezinu materiju ili podlogu. Od svojih početaka Perčinlić ne teži oponašanju vidljive stvarnosti, nego uspostavljanju vlastitog odnosa prema njoj. Susovski ističe kako je već krajem pedesetih izlagao radove visoke zrelosti, potvrđujući se kao pripadnik nove generacije koja je materiji slike pristupila s novim "konceptualnim smislom i duhovnom orijentacijom."

Uz snažnu povezanost s rodnom Zenicom, u kojoj je proveo najveći dio života, u kojoj je stvarao i gdje je aktivno utjecao na likovni te uopće kulturni život grada, njegov životni, stvaralačko-likovni put povezan je, kako naglašava Denegri, s trima centrima tadašnjeg jugoslavenskog prostora. Studirao je u Beogradu do 1966. godine, radio je kao profesor na Akademiji u Sarajevu; dok je vrijeme posljednjeg rata proživio u Zagrebu. U Zagrebu mu je priređena i retrospektivna izložba u Muzeju suvremene umjetnosti (1994.). U vezi sa zagrebačkim razdobljem Denegri naglašava i kako je “Perčinlić njegovao jedno vrlo profinjeno poimanje likovnih problema krenuvši smjerom svodenja predmetne i pejzažne tematike ka čistim i strogim, ali i dalje suptilnim oblikovnim cjelinama, s

kvalitetnim vrhuncem upravo u zagrebačkom razdoblju.”

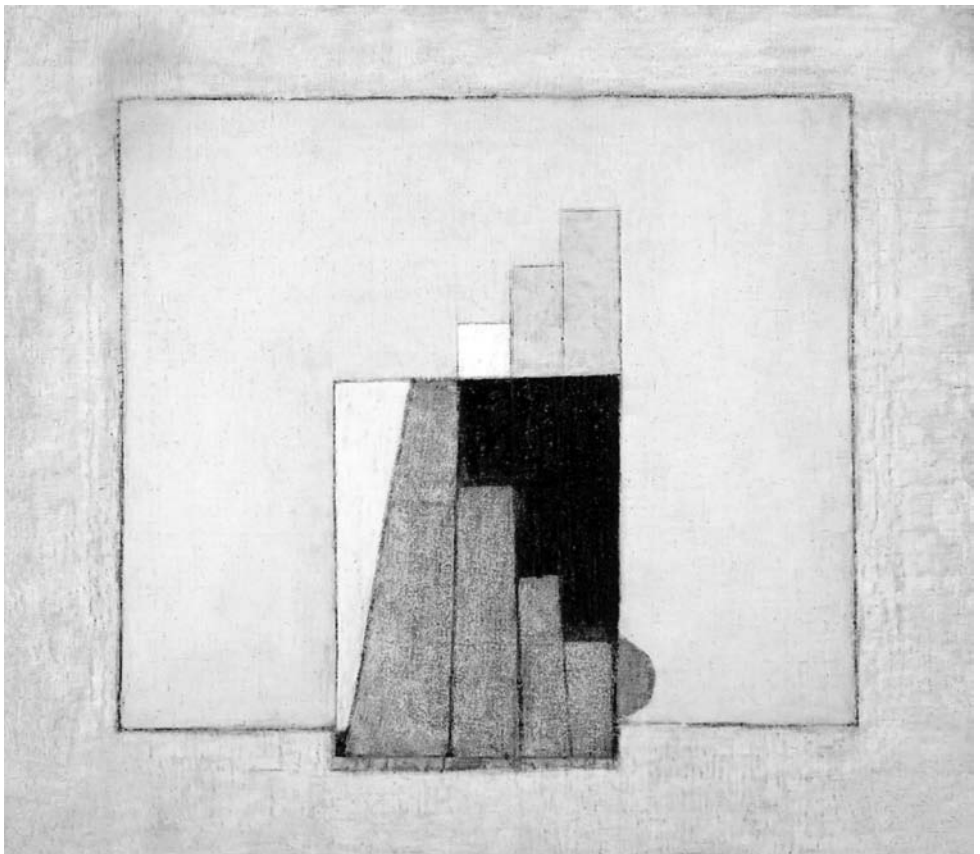
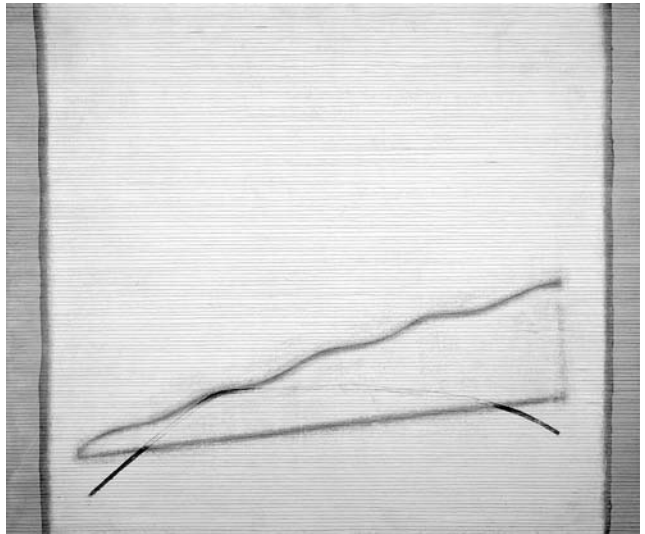
Stoga je promatranje njegovih djela iz različitih faza, napose one posljednje, nezamislivo bez poznavanja kontinuiteta kojega su dio – od početnih “opisnih” pejzaža, slika stećaka, mrtvih priroda, do reduciranih “polja” definiranih nijansama sive i smeđe ili pak jasnim geometrijskim linijama. Na slikama se može pratiti Perčinlićevo uspostavljanje i nalaženje vlastitih odnosa prema zakonitostima linija, boja i formi, u čemu se pokazuje kao istovremeno sistematičan i intuitivan, povezujući vrijednosti racionalno-logičnoga i emocionalnoga, kontrole i opuštene mirnoće. Ono što Perčinlićevo slikarstvo izdvaja jest i činjenica da je on sam rado istraživao i eksperimentirao, razvijajući

→

Pokret-1, 1986.,
kombinirana tehnika,
50 x 68 cm

↓

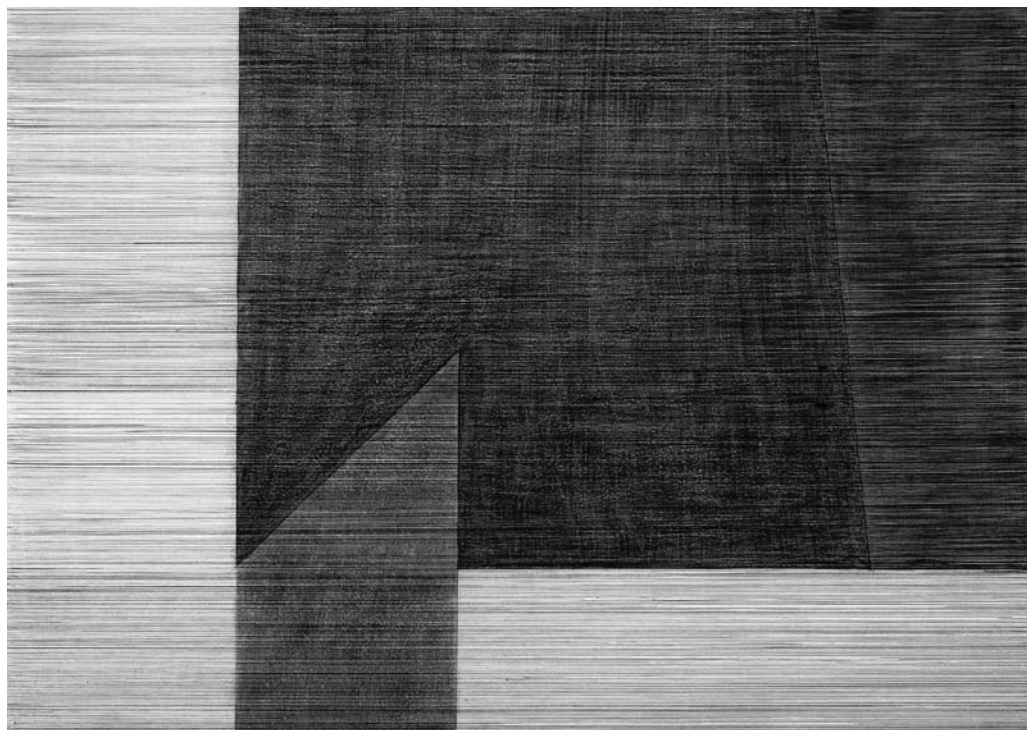
Slika XV, 1971.,
kombinirana tehnika,
60 x 68 cm

←
Polje M23, 1998.,
kombinirana tehnika,
50 x 70 cm

—
Tamni oblik, 1996.,
kombinirana tehnika,
70 x 100 cm
↓

nove načine slikanja, poigravajući se s tehnikama i podlogama – koristio je, primjerice, i skalpel za urezivanje na papirima i kartonima kaširanim na ljepenci. Zato Susovski tvrdi da kod njega “tehnika otkriva estetiku”.

Već se rani Perčinlićevi pejzaži odlikuju plošnim, odnosno strukturalnim shvaćanjem motiva. Postepeno, zagasite smeđe, zelene i crne boje sve su više “dobivale bjelinu”, unoseći u sliku više svjetla. Naročito senzibilitet za nijanse bijele razvijat će i u kasnijim djelima, donekle usporedivim s načinom Marka Rothka – i Perčinlićevi slojevi slike privlače pogled vlastitoj mediativnoj slikarskoj površini.

Perčinlić je jedan od osnivača i član grupe *Prostor – Oblik* koju je osnovao s Edinom Numankadićem, Tomislavom Dugonjićem i Enesom Mundžićem 1975. godine u Počitelju. Kao što piše Susovski, ona je “nastala kao potreba provociranja postojećeg ‘stanja duha’ sredine, odnosno njezine umjetničke klime, stvaranjem djela temeljenim na iskustvima novoga plastičnog govora europske suvremene umjetnosti.” Kasnije su se grupi pridružili i drugi umjetnici sličnih senzibiliteta. U likovnom prostoru Bosne i Hercegovine

grupa *Prostor – Oblik* afirmirala je nove mogućnosti, imajući velik utjecaj na likovni i kulturni život.

U završnome zagrebačkom razdoblju života Perčinlić je u potpunosti odbacio prepoznatljive elemente na slikama, “građivši potpuno apstraktna djela na principu strukturalnog rastera istovjetnih elementarnih jedinica, umjesto kompozicije raznorodnih formi”, kako je istaknuo Denegri i pri tome prepoznao “objedinjenost simboličkih i duhovnih zračenja bjeline, svjetlosti, mirnoće, finoće, tišine, meditacije, predodjenih sredstvima i svojstvima čiste vizualnosti”. Uz izložbu u Galeriji Libar, značajna je za valorizaciju Perčinlićeva likovnog opusa i monografija (citirana u ovom osvrtu) Marijana Susovskog naslova *Ljubomir Perčinlić, Ulazak u prostor svjetlosnog isijavanja*, a čije je predstavljanje prethodilo izložbi i to sredinom ožujka iste godine u Muzeju Mimara. Iako je monografija objavljena gotovo puna dva desetljeća nakon slikareve smrti, približavajući opus i kontekst u kojem je Perčinlić stvarao i živio, ona potvrđuje njegov udio u bosansko-hercegovačkoj, hrvatskoj, odnosno suvremenoj likovnoj umjetnosti naše regije. x